

Lod og del

Om gåden og kærligheden

TEKST: FØRSTE KORINTERBREV 13

DER ER to ting, man ikke skal tale for meget om: glæde og kærlighed. At tale om dem kunne udvande øjeblikket. For når glæde og kærlighed er til stede, erfares det umiddelbart hos den, der har dem, og hos den, der ser dem. Alligevel vil jeg vove at sige noget om kærlighed ud fra apostlen Paulus' store og berømte ord om kærligheden, som vi finder i Første Korintherbrev 13.

Der er gået en tale forud for kærlighedstalen, hvor Paulus har talt til korintherne om menneskenes forskellighed som en rigdom. Ethvert menneske bidrager med sine gaver og evner til fællesskabet. Han talte imod kiv og strid, imod misundelse og ønsket om at ville gøre det, andre gør, og slutter talen med sætningen: „Jeg vil vise jer en langt bedre vej“ (12,31). Og så kommer han ind på kærligheden som vej.

„Kærligheden hører aldrig op“ (13,8). Hans tale handler ikke om, hvorvidt vi har kærlighed eller ej, det er ikke til diskussion, for kærligheden hører aldrig op. Vi kan ikke miste kærligheden, ligesom vi heller ikke kan miste troen, men vi kan holde op med at bruge kærligheden som vores vej. Derfor lyder hans opfordring til korintherne: „Jag efter kærligheden“ (14,1). Han taler om en vej, der fører fra barndommen til voksenalderen, fra det stykkevis til det fuldkomne, fra at se ind i et spejl, en gåde, til at se ansigt til ansigt. Han taler om en erkendelsesvej: „Nu erkender jeg stykkevis, men

da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg selv er kendt fuldt ud“ (13,12).

Han beskriver kærlighedens væsen: „Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt“ (13,4-7).

Det er store ord! Men når vi hører ordene og tænker på os selv som børn, vil vi ikke kunne nægte, at vi har elsket sådan, som det er beskrevet, med den største hengivenhed. Vi bliver født med en kærlighed, der ligner forelskelsens kærlighed. Med den optager vi hele verden i os. Alt hvad vi sanser, tager vi beruset til os med hud og hår. Barnet fødes ind i en familie og elsker denne familie med en sådan kraft, at det bliver uadskilleligt fra den – for altid. Barnet føler den fælles energi i familien og lærer at føle som de andre. Med stor lidenskab kommer det til at bære med på glæde og sorg og lidelse og går gennem store lidelser for fællesskabets skyld. Barnet lærer den dybe og nødvendige lykke at kende, det er at høre til. Uden den var barnet ikke i stand til at overleve. Vi bliver født ind i hver vores sammenhæng og udvikler unikke evner dér.

Samtidig bliver vi sammenfiltret og forviklet med de andre i et skæbnefællesskab. Vi bærer moderens sorg, faderens vrede, onklens smerte over at være udelukket af familien og så videre, vi bærer gerne med overalt, hvor de voksne ikke magter at forholde sig til det svære. Vi holder et spejl op foran de voksne, indtil de tager det til sig, der har med deres liv og historie at gøre. Det hører barndommen til. Vi har lod og del i slægten og er tro imod den.

Paulus siger, at vi må gå fra at se i et spejl, i en gåde, til at se ansigt til ansigt. Vi har set ind i vore forældres øjne og i dem

set ind i mange gåder. Vi ville løse dem, forstå dem, bringe ligevægt og lykke ind i familien. Vi har gjort gåderne til vores egne. Men på et tidspunkt bliver det for tungt. Vi vil af med dem igen, for vi kan ikke løse andre menneskers gåder. For at det kan ske, gør vi logisk nok det modsatte af, hvad vi gjorde i begyndelsen. Vi bliver utålmodige, hårde, misundelige, vi praler, bilder os noget ind, vi handler mærkeligt og sårende, vi søger vores eget, hidser os op over det mindste, bærer nag, minder os selv om den uret, der er overgået os, vi tåler ingenting, er aldeles holdt op med at tro på kærligheden, har ingen håb om fremtiden og udholder ikke en meter. Det er godt nok, men det adskiller os ikke. Vi demonstrerer adskillelse, men holder i grunden fast, fordi vi er bange for at blive alene.

Hvad nu? Paulus siger: Jag efter kærligheden. Vejen går igennem selv samme kærlighedsstrøm, der har smeltet os sammen. Den går omkring erkendelsen af vores egen kærlighed til slægten. Det er en bevidstgørelse af vores følelser og handlinger, hvordan de er et udtryk for, at vi ikke ville svigte, men være tro mod familien. Det medfører et ønske om at ville se hinandens ansigt og vise det, der har gjort ondt, og samtidig se hinandens forsøg på at ville gøre det så godt. Gennem bevidstgørelsen og erkendelsen kan vi erfare øjeblikke, hvor vi er til stede, som Benny Andersen beskriver: „Vis mig dit ansigt før alt er forbi, så er vi begge til stede.“ Paradoksalt nok kommer vi først til at se hinandens ansigt, når vi giver slip på hinanden og får fred med det, der har været.

Det kan ikke altid lade sig gøre, at forældre og børn ser hinanden på en ny måde og kan tale om det smertefulde. Men ethvert barn har muligheden for at være taknemlig for at have fået livet, hvilket fører respekten for forældrenes liv med sig. Gennem respekten og takken kan begge parter give slip.

For de fleste af os er det en livslang vej, hvor vi lever os længere og længere ind i en kærlighed, der virker helt modsat. Det

kan på mange måder være svært at forstå, at vi forsvarer os mod en sådan mere moden kærlighed, siden vi finder den største dybde og glæde dér. Det er bare desværre sådan, at den største smerte findes på samme sted, for kærligheden åbner uvilkårligt døren til de iboende smerter.

Af og til har smerten været næsten dødelig. Alle ved, hvor ondt det gør at elske sådan, som vi har gjort som børn og så blive svigtet, udnyttet, bedraget eller mishandlet eller blot overset. Alle har erfaret ufriheden og smerten i det, og alle voksne har gjort et elskende barn fortræd. Det er forståeligt, at vi vil undgå at mærke de smerter og således hellere vælger at blive i den barnlige, symbiotiske kærlighed i stedet for at begive os på den besværlige vej hen til den modne kærlighed.

Ikke desto mindre er det med den modne kærlighed, vi både erkender os selv og den anden. Og med den slipper vi hinanden og sætter hinanden fri til at kunne forandre os og finde hver vores særegne vej. Og med den er det muligt at mærke velsignelsen fra slægten i ryggen som en styrke.

Den som elsker

kan ikke lyve mere

I hans hår

bor drømme om liv
uden maske

Hans arme

søger efter den tabte
himmel

Dybt er hans fødder

rodfæstede i erindringerne fra
glemte verdener

og han holder op
at skille
de lykkelige dage
fra de ulykkelige

Hans hjerte slår
i dem alle

W. BRUNERS